

1

W ODPOWIEDZI
SZANOWNEMU PANU REDAKTOROWI

" MYŚLI NIEPODLEGŁEJ".

W Nr. 319 "MYŚLI NIEPODLEGŁEJ" z dnia 10 września rb. znajduję dość obszerną wzmiankę o "R 1914" p.t. " PAN MUSIAŁEK O LEGIONACH".

Nie mam bynajmniej zamiaru polemizowania z Szan.Red. "Myśli Niepodległej". Jestem daleki od upatrywania złej woli w sposobie przedstawiania przezeń pewnych faktów, przeciwnie, jestem zdania, iż osądził je tak, jak je rozumiał, jak sumienie obywatelskie, jak głęboki patriotyzm polski - mu nakazywał. Jeden jednakże zarzut uczynić sobie pozwolę: że sąd swój wydał może zbyt impulsywnie, bez gruntownej znajomości przedwojennych warunków galicyjskich, wskutek czego wielu faktom daje najzupełniej mylną interpretację.

To też jeżeli zabieram głos w tej sprawie, mam na celu jedynie oświetlenie zaczepionych przez Szan.P.R. urywków z "R.1914". Poznanie istoty rzeczy dopomoże tak Sz.P.Red. jakoteż szerokim kołom społeczeństwa polskiego w Królestwie, do których jego krytyka ideologii twórców dzisiejszych Legionów Polskich za pośrednictwem "Myśli Niepodległej" dotarła, do wydania sądu o polskim ruchu niepodległościowym.

Przedewszystkiem wymaga komentarza następujący ustęp:

To, co przeczytaliśmy.....

wybrano się wiejską furmanką"

1

Ze zaś Józef Piłsudski i Komisja S.S.N. nie rozporządzali w chwili wybuchu wojny niemiecko-rosyjskiej (2 sierpnia) liczną Kawalerią, to należy zaliczyć ten fakt jedynie do ich zasług, gdyż dowodziło racjonalnej gospodarki funduszami czasów pokojowych. Przyznać zapewne Sz. P. Red. raczy, iż twierdzenie w czasie pokoju licznej kawaleryi - pomijając trudności i względy czysto techniczne - byłoby dowodem lekomyślnego ~~kwaz~~ trwonienia kapitałów składanych na cele polskiego ruchu zbrojnego, przez społeczeństwo polskie. Dlatego z faktu nieposiadania oddziałów kawaleryi nie można czynić Józefowi Piłsudskiemu zarzutu Niegotowości bojowej. Inne objawy (?) mogą być probierzem spójności przygotowania i gotowości bojowej stworzonych przez niego organizacyj wojskowych.

Organizacji stosunek Związków i Drużyn Strzeleckich do Komisji Tymczasowej były następujące.

Związki i Drużyny Strzeleckie stanowiły pod względem organizacyjnym odrębną dla siebie całość. Każdy z pojedynczych Związków utrzymywał się w zasadzie z funduszków własnych członków i z darów udzielanych przez osoby prywatne wprost danemu Związkowi, pokrywając z dochodów swoich wszystkie połączone z egzystencją towarzystwa wydatki: opłatę lokalu, kupno amunicji, koszta połączone z odbywaniem ćwiczeń polowych itp. Ponieważ członkowie Związków Strzeleckich byli przeważnie ludzie niezamożni: akademicy, urzędnicy, robotnicy fabryczni, włościanie, zatem i wysokość składek nie mogła być znaczna, tembardziej, że liczna przynależność do Związku pociągała z reguły wydatki na kupno umundurowania. Wkładki miesięczne Wahaly się od 30 do 50 hal. na wsi a w miastach wynosiły po 1 Koronie mieś. Członkowie zamożniejsi płacili na podstawie dobrowolnej deklaracji kwaz kwoty większe - w miarę własnej zamożności.

Stosunek poszczególnych Związków do Komisji Tymczasowej był następujący:

Moralny:

Związki były zależne i podlegały rozkazom Komisji Tymczasowej.

Materialny:

Zw. otrzymywały w razie nieodzownej potrzeby subwencje na kupno broni, pokrycia kosztów ćwiczeń okręgowych ect.

Rozmiary finansowej pomocy jaką otrzymywały Związki od Komisji Tymczasowej były jak zaznaczyłem wyżej niewielkie, ograniczone do nieodzownej potrzeby. Miało to w rezultacie podwójny cel: wychowawczy, gdyż stowarzyszeni przyzwyczajali się gospodarować o własnych siłach - i oszczędnościowy, albowiem Komisja ~~XX~~ Tymczasowa, skazana na dobrowolne dary społeczeństwa, ograniczając swoje wydatki do nieodzownych potrzeb, mimo że miała do obdzielenia subwencyami liczne Związki w całym kraju - mogła ratować swoje fundusze na inne godne cele.

A te inne wydatki były znaczne. Już w końcu roku 1912 i wiosną 1913 - wtedy, gdy to Sz. P. Redaktor czyni zarzut niesumienności z powodu rzekomego nieprzygotowania bojowego polskich organizacji wojskowych, w samym okręgu krakowskim odbywano masowe ćwiczenia po 1000 - 1200 ludzi. Ćwiczenia trwały z reguły 1 lub 29 niekiedy dni. Oczywiście, że użytych materiałów technicznych, amunicja etc. do wyćwiczenia takich mas musiały być znaczny, nie wspominając o tem, że i dodatek na wyżywienie z natury rzeczy był nie mały. Kupno broni, tornistrów, dodatków do umundurowania mniej zamożnych członków, wynosiły również wiele. (Szkoły).

Czyż wobec takich stosunków, , należało może jeszcze rzucić tysiące na zakupno kawaleryi - by ją mieć w pogotowiu - na niedający się określić termin wybuchu wojny?

Nie. Mogły towarzystwa gimnastyczne lokować swe kapitały w sokol-
niach - bo miały inne cele. Ale Związki Strzeleckie mające być (.....)
pogotowiem narodu swoje szczupłe fundusze musiały obracać na produktywne
cele, na istotne ubojowanie szeregów, które głównie stać się mogło przez
uzbrojenie i wyćwiczenie *dobrze* oddziałów.

Nie ulega wątpliwości, że posiadanie kawaleryi było by się niewątpliwie
przyczyniło do lepszego jeszcze ubojowania szeregów - lecz niestety, spo-
łeczeństwo polskie - nieraz najwybitniejsze jego jednostki - nie tylko
teraz w czasie krwawych zapasów zdobywają się jedynie - na krytykę, lecz
miało to miejsce i w czasie pokoju. W chwili wybuchu wojny naigrawa się
" z jednego konia " znajdujące się w pogotowiu, rządu mas kawaleryi, ale
w czasie pokoju to samo społeczeństwo " krytykujące" skrzętnie ciułało
grosz do grosza lub marnowało go bez pożytku.

I tak się istotnie stało, że koń z wozem, który stał się zawiązkiem
trenu Legionów Polskich, był kupiony z trudem - wyraźnie - z wielkim tru-
dem - powtarzam ze względu na zaopatrzonego wykrzyknikiem przez Sz.Red. - i
za składkowe pieniądze (znowu wykrzyknik Redaktora!). Tak za składkowy
grosz odjęty sobie od ust przez robotnika i akademika. Gdybyś S.. Panie Re-
daktorze widział, jak Ci ~~sxlaxekx~~ ludzie szlachetni w czasie pokojowej
pracy odejmowali sobie z ust kawałek chleba, jak ten akademik czy robotnik
ciułał grosz do grosza - by - nie oglądając się na Zarząd Strzelca - -
kupić wspomnianego jednego " *Maulichera*...." - to byś Pan miał trochę wię-
cej dla tych ludzi szacunku, nie przywłaszczałbyś prawa i
sadu..... o nich, nie drażniło by P. słowo półbogów - gdyż
w każdym razie pochodziło to od człowieka, który patrzył na kilkuletnią
czynną pracę tych ludzi nie dla własnej przyjemności, nie dla wygod lecz
dla tej właśnie Ojczyzny, której jedynym obrońcą rościsz sobie p.....

W dalszym ciągu złączenia Sz. Redaktor M.M. ofiarność "galicyjskiej
magnaterii".- Nie myślę bynajmniej bronić tej ~~warkx~~ warstwy. Nie ape-
lowano do niej z Kępna (gdyż było to przedczesnem). Natomiast *ziewniqnie*
~~ucznikowie~~

...*granicznych powiatów*... Królestwa przed wybuchem wojny i zaraz po wybuchu jej okazywali gorącą sympatię naszemu ruchowi. Oni też pierwsi pospieszyli z ofiarnością i dając do 6 sierpnia z górami 20 koni oddziałom polskim

we, Sko. Mozyj, to wyznanie g'umnyj... (Lomonosow²)
Hrusce¹
 Kapitulacy i dokonywaj - to mowdy inne cele. Ale
 Tymczasem Kuzniecowa, mowjace by (Chyba)² przeto
 wem nowym dozye skupia fundusze musialy
 obracać na produktowne cele, na istnienie ubo-
 jowienie dziejow, które jedyną g'odnosc stow. by mogla
 przez uslojenie, i wysuszenie (wle)² odwarow.

Nie ulega wątpliwosci ze posiadanie kawalerji
 bylo by i niewystarczajace przyczynia do lepszej juncie
 ubojowienia dziejow - lecz mowjacy, (H. P.), sprzeciwia
 powiecie wie tylko - ^{mowjacy} tymczasem przez jedynosc -
 wie tylko, teraz w czasie krowaj i rozpasow adyung i
 jidynie - na krytyce, lea mowdo to mowjace i w czasie
 pokroju. W chwili zbytku rozjuz na sprowa i
 "z jedynosc kowia" mowjacych i w przelomiu, (H. P.)
 mowis kawalerji, ale w czasie pokroju to samo
 sprzeciwia ^(Krytyka) i krowajnie ciudobu grom do gromu
 lub mowjacygo bez przelomu.

Tak sie isobnie stalo, ze kow i mowiem
 krowy staj sie zoluznieniem kow Legionow Polskich
 by i kupionym i (H. P.) z kowem (H. P.) - (H. P.) - (H. P.)
 z wielkim kowem (H. P.) na mowjacych (H. P.)
 juncie H. P. - i za stowajkow przelomu (H. P.)
 wprawy Redaktor! Tak na stowajkow grom
 wprawy i wst przez wotowanie i akademickie
 juncie P. P. Redaktor wprawy, jak ci (H. P.)
 w czasie pokrojujacy pracy wprawy i wst
 wst kowajkow chleba, jak tu akademickie
 wprawy wotowanie ciudobu grom do gromu - by - wie wprawy
 wprawy i wst na kowajkow kowajkow - kowajkow wprawy
 jedynosc i kowajkow - to by P. P. wprawy kowajkow

(!)

SZKOLNICTWO.

W obwodzie piotrkowskim, wbrew rozporządzeniu Naczelnego Wodza Armii 27-go marca 1915 r., które brzmi: "Językiem wykładowym w publicznych szkołach jest język polski", w szeregu wsi, w których wedle orzeczenia wójtów - jedyna podstawa Statystyki dla władz austriackich - jest większość ludności niemieckiej, od dnia 1-go września br. wprowadzony ma być język niemiecki. Rozporządzenie to tyczy się następujących wsi i miasteczek:

1)	Bełchatów	(Szk. Nr. II.)
2)	"	(Szk. Nr. III.)
3)	Kałduny	gm. Bełchatówek
4)	Pawłowa	gm. Bujny
5)	Danielów	gm. Kamięnsk
6)	Euszczałowice II	gm Kleszczów
7)	Rogowiec	" "
8)	Klementynów	gm. Łęczno
9)	Gierki	" Rozpsza
10)	Kamocin	" Szydłów
11)	Uszcze	" Uszczyn

Nadto sporna jest kwestia języka wykładowego w Myszanach gm. Bełchatówek.

Art. Nr:1, 2 i 6 istnieją także szkoły polskie.

Art. Nr: 3,4,5 i 7 do 11 szkoły polskiej nie ma.

Mniejszość polskich dzieci musiałaby przez cały pierwszy rok nauki uczyć się wszystkich przedmiotów po niemiecku a dopiero w II. roku szkolnym zaczęłaby się uczyć czytania i pisania po polsku (Niemcy - najpóźniejsi nawet koloniści są w tych miejscowościach conajmniej od lat trzydziestu w otoczeniu polskim i dzieci wszystkie ~~mówią~~ biegle mówią po polsku - znaczna ilość ich całkiem spolszczona, jedynie wyznanie ewangelickie trzyma ich w łączności).

II. SZKOLNICTWO.

Inicjatorem akcji germanizacyjnej jest Pastor z Bełchatówka stale przesiadujący w Piotrkowie, z tymi, którzy nazwali obecną porę za najwłaściwszą dla podkreślenia, że Królestwo Polskie jest krajem mieszanym (polsko-niemieckim), są: feldmarszałek Köfelle, Komendant etapowy VI armii, podpułk. Turman, Komendant obwodowy w Piotrkowie i Starosta Heller.

Skolnictwo

W ofiarnie pobożności, ażeby zaprowadzić naukę
Woda Armi 27-go marca 1915 r. które brzmie: „Zytkien
zgodzonym z publicznymi dokończ jak przy polski”, w de
zeu wsi, a któryś wedle ogłoszenia najtóż-jedyną ~~z~~ pod
Archiwum Statystyki - jak wspomnieliśmy niemieckiej, od
dnia 1-go września b. wprowadzonym, ma być przy
niemieckiej. Rozporządzenie to jest Statystyki
Asi i niemieckie:

- 1) Bellchotów (dk. Nr. II)
- 2) " (dk. Nr. III)
- 3) Kołduny gm. Bellchotów
- 4) Pawdowa gm. Bojny
- 5) Domicelów gm. Kameńsk
- 6) Turawowice II gm. Kleszczów
- 7) Rogosze " "
- 8) Klementyów gm. Łęczyca
- 9) Gierki gm. Borpina
- 10) Kamocin gm. Sypków
- 11) Mienice gm. Uszany

Nadto sporządź jak kwestya języka zgodzonym
z Myślanach gm. Betehusiów.

Nr. 1, 2 i 6 istnieją także szkoły polskie.

Az Nr. 3, 4, 5 i 7 do 11 szkoły polskie niemieckie

Wszystkie polskie dzieci musiałoby przez cały okres
wskazać nauczycieli i wyczerpać przedmiotów po niemiecku
a dopiero w II wku szkolnym należałoby się uczyć czytania
i pisania po polsku (Mamy - najpóźniej nawet Kolonisci do
2-tych niepowodzących egzaminów. A lot Sypkowskiego w otoczeniu
polskim i dzieci wszystkie biegać mówią po polsku - uważam
ileś ich całkowitemu spalnieniu, jedynie wyznaczenie ewangelickich
szkół i 11 Łęczyca)

II. Włodzisław

Inicjatywcom akcyi gminnej jest pasterz Poese
z Bedzabówka, statek przewodzący w Piotrkowie, a tymi: Kłim,
^{naszli} Obcecy pos w najwłaściwszym dla podzielenia, nie Włodzisław.
Przemie jest Królem mieszczańskim (polsko-niemieckim) są:
feldmarszałek Köfelle, Komendant obywateli 6. ammu, polka
Turman, Komendant obywateli Piotrkowie i Stanisław Heller.

Dąbrowa

Ludność do Legionistów.

Radlińska

przed 1/5 - 15

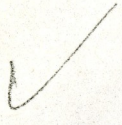
Powstanie "Karpaczków" odbyło się b. pięknie. Dziś jeszcze widać wzdłuż toru biało-czerwone chorągiewki, w Zabkowicach napis Cześć i Sława. W Dąbrowie wyległy widać tłumy. Skauci ze Sztandarami i z pieśnią. Ligi Kobiet z poczęstunkiem i kwiatami. Wzruszenie było ogromne.

Na Zebraniu wspólnem Departamentu ze Związkiem Patriotów podjął się urządzenia obchodu 3-go Maja Dep.Gg. i uchwalono urządzić odczyt (Moraczewski), przedstawienie i nabożeństwo (na które przyjedzie młodzież

2/V Moskalofile.....urządzają koncert i zamierzają sprzedaż znaczka z orłem - na ^{głównych} ~~głównych~~.....

Dębowy
Pondziś
maj 15 '5

Ludzie do Leżanin

Postanowiłem „Karpocystki” odbyć 14 c. przyszłe. Dojechać
znowe nadcią tam brzo-czerwone chomizki, z Rytkowską
mapis Cwie i Sławod. W Dębowie wygledy nstai Frumy.
Skouci re Skouducauci i zpeinog. Ligji Kobiet z pocytku
i Kniatauci. Wzruszenie by do ogromu.

Na ulozaniu wspolnem deputamanta Dy. re Puznolim
Fabrytow pod) 95. to mydruca obeloh 3-50 Muzg Sep Dy.
Wchudono muzdui ducz (Lwoucauci), pucostawuene
i uoboreucko (na ktore puzpetne uduktai onolowu)

2/2 Muzmalozile muzpoyz koncert i ramuennyg
spuedni muzcika z wtem - uastodnyh.

OBCHODY.

Kielce. W dniu 6 sierpnia Organizacje Niepodległościowe w Kielcach ogłosiły okolicznościową odezwę w której poruszano między innymi:

Rodacy Kielczanie! Dziś....

.....

a dalej

Rodacy....

Józef Piłsudski

OBCHODY.

Dąbrowa
Radlińska
z przed 1/5 -15

Na zebraniu wspólnem z D.O. i Zw. Patr. podjął się urządzenia ~~Świ~~
Święta D.Org. Urzędzi jednak tylko odczyt Moraczewskiego.

Dziś jest zebranie Związku Patryotów dla omówienia Święta 3-go ~~Maj~~
Maja w naszym duchu przez emisaryuszy łącznie ze Zw. Patr. Na
obchód złoży się przedstawienie, nabożeństwo / na które przyje-
dzie młodzież z okolicy, dla której będzie odczyt specjalny/,
sprzedawanie odznaki, dekorowanie domów nalepkami.

Kielce.

Obchód 6/8 915.

Obchody

Dzielnice
Radlowski
zjazd 15. 15

Na celowniu w polowni, D. S. i Zw. Patk. podjęto się umy-
słami karta D. S. Umysł jednak byłoby decyzyjnym
Dziś jest rocznica śmierci Piotrowa dla oświecenia
karta 3 Maja w naszym duchu pracownicy Tęczy
i Zw. Patk. Na obchód który się przedstawi, wzbudzić
/ woi kłose przyniesie wrodnie i okolic, wlatki by die i decyzyj
Spezjalny / Spiewanie odmaki, dokonanie kolnos unspokoj

Kielce

Obchód 15. 9/15

DUCHOWIENSTWO. wobec legionistów.

Ks. Łosiński.

" Dnia 27/VIIjego stanowisko".

Duchowski notae regionis vici

Ms. Positivus

"Dum 27 VII ----- jez. Stanislawski"

ADMINISTRACJA AUSTRYACKA.

Pińczów:

Komisarz cywilny	:	Kozicki Stefan
" polityczny	:	Pawlikowski Czesław
Lekarz okręgowy	:	Dr. Władysław Pohorski
Inżynier okręgowy	:	Kazimierz Kruk
Inspektor szkolny	:	Ludwik Taras
Weterynarz okręgowy	:	Bohdan Langier
Referant do spraw rolnych	:	Lucyan Turman

Adonis vernalis

Pineville:

Korn'san cypress	:	Kosicki: Shefani
" pol. hyem	:	Paulinova, Crestad
Lenon cypress	:	H. Wood. Pohorski
Jurquet cypress	:	Kosimien Kruk
Jurquet Smolung	:	Ludwik Terros
Wolynian cypress	:	Bohdan Langier
Referent to grow voluntarily	:	Lucjan Turman

- 1 - Stos. do Legionistów ~~à~~ ich idei.
- 12.- b)" do Moskali
- 13 c)" do Niemców
- 15 g)" do Austryaków

Samopomoc i samorząd lud.

- II. 16 c) Akcja zapomogowa
- 17 b) Szkolnictwo
- 18 d) Sądownictwo
- 19 d) Org.....
- 20 e).... i obchody
- 21 f) f.s. Prasa i Wydawnictwa

Zachowywanie się władz wobec Ludności

- a) Stos. Niemców do ludu polskiego
- 40 Niemcy wobec prawa polskiego
- 45 Stosunek Niemców do Legionów.
- 50 Stosunek Austryaków do Legionów.

- 1 - 4thos. do legiontovi: it itet
- 12 - 6) " " " " " "
- 13 9) " " " " " "
- 15 7) " " " " " "
- 16 c) " " " " " "
- 17 6) " " " " " "
- 18 c) " " " " " "
- 19) 2) " " " " " "
- 20) " " " " " "
- 21) " " " " " "

Zachovani se siva vber sudane
 40) " " " " " "
 45) " " " " " "
 50) " " " " " "

97°

250

500.

125.000

10.000.

7500.-

74

200

14800

64.-

15000

32000

1500